

Sevgili Arkadaşlar,

İstanbul Bilgi Üniversitesi Avrupa Birliği Enstitüsü'nün yeni çalışması olan Almanya Notları'nın ikinci sayısını paylaşmaktan büyük mutluluk duyuyorum. İstanbul Bilgi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü ve Avrupa Birliği Enstitüsü öğretim üyesi olan Dr. Peter Widmann, Alman toplumunda tartışılan güncel konular hakkında bizleri bilgilendirmeye devam ediyor. Bu notlar e-mail listemize İngilizce ve Türkçe olarak gönderilecek ve ayrıca web sitemizden de (<http://eu.bilgi.edu.tr>) erişilebilir olacak. Almanya Notları'nın ikinci sayısında Dr. Widmann, Almanya'da öne çıkan tartışma konularından biri olan ve CDU tarafından Türkiye-AB ilişkileri bağlamında önerilen Ayrıcalıklı Ortaklık konusuna ışık tutuyor. AB'de yaşanan euro krizinin tetiklediği siyasal ve toplumsal sorunlar bağlamında CDU'nun Ayrıcalıklı Ortaklık tezinin sürdürülemezliğine dikkat çeken Widmann, bu tezin bugüne değin CDU tarafından iç siyasette kullanılan bir malzeme olduğuna dikkat çekmektedir.

Prof. Dr. Ayhan Kaya
Avrupa Birliği Enstitü Direktörü
İstanbul Bilgi Üniversitesi
<http://eu.bilgi.edu.tr>

Ayrıcalıklı Ortaklığın Ötesinde Alman Hristiyan Demokratlar ve Liberaller'in Türkiye'ye Karşı Yeni Yaklaşım Arayışları

Dr. Peter Widmann

İstanbul Bilgi Üniversitesi

Avrupa Birliği Enstitüsü Almanya Çalışmaları Sorumlusu, DAAD Fachlektor

Almanya Dışişleri Bakanı Guido Westerwelle'nin birkaç hafta önce, İstanbul'da ki Bertelsmann Vakfı'nın Kronberg Söyleşileri'nde yaptığı konuşma gazetelerin önsayfalarında yer almasa da, bazı Alman gözlemciler içerikteki yeni bir tonu farkettiler. Die Zeit'in İstanbul muhabiri Michael Thumann, Westerwelle'nin konuşmasını duygusal ve kavramsal olarak güçlü bulurken, Financial Times Alman edisyonu, bakan'ın yaklaşımını başlığa "Westerwelle'nin Türk Baharı" olarak taşıdı.

Guido Westerwelle, Almanya Dışişleri Bakanı

Gerçekten de, Alman Liberal Parti'sin (FDP) önemli bir figürü ve konservatif-liberal koalisyonun yönetiminde etkili bir temsilci olan bakan, Fransa başkanlık seçimlerinde başarılı olan François Hollande'in başarısını

selamlarken diğ er yandan konservatifleri Türkiye'ye karşı sıkı bir yerel ajanda takip etmelerinden dolayı suçladı. Westerwelle şöyle dedi : "Açıktır ki, Avrupa Birliği, Türkiye'nin klübe katılıp katılamayacağını tahmin edemez. Fakat Türk dostlarımız haklı olarak sürecin, Ankara'nın yapacaklarına bağlı olmasını, başka yerel düşüncelerine bağlı olmamasını bekliyorlar. Ben, Avrupa'daki son seçimlerin bu ilkeyi güçlendireceğine inanıyorum. Bu açmazdan kurtulacağı konusunda umutluyum."

Yine de Westerwelle'nin durumu hemen hemen yeni. Ocak 2010'daki Ankara'ya ilk resmi ziyaretinde, Berlin'in katılım müzakerelerine sadık kalacağını belirtmişti. Koalisyon partnerleri CSU, Alman Hristiyan Demokratları'nın Bavyera kolu, müzakereleri iptal etme talebinde bulunduğ unda şöyle demişti: "Bunun sorumlu dış politikayla ilgisi yoktur." Yine de, Westerwelle'nin son demeçleri, koalisyon partneri Hristiyan Demokratların Türkiye için önerdikleri "Ayrıcalıklı Ortaklık" fikrinden uzak olduğunu gösteriyor. Bunun yanısıra, Westerwelle, tekrar dinamize edilebilecek katılım müzakereleri için Dışışleri Bakanları tarafından yürütülecek "Stratejik Dialog" ve Fransa ile Polonya gibi komşularla geliştirilmiş "Türk-Alman Gençlik Köprüsü" gibi insiyatiflerin Alman-Türk ilişkilerini kuvvetlendireceği konusunda ısrarcıdır.

Alman Liberal Parti'sin (FDP) önemli bir figürü ve konservatif-liberal koalisyonun yönetiminde etkili bir temsilci olan bakan, Fransa başkanlık seçimlerinde başarılı olan François Hollande'in başarısını selamlarken diğ er yandan konservatifleri Türkiye'ye karşı sıkı bir yerel ajanda takip etmelerinden dolayı suçladı.

Merkez Sağdan Gelen Fısıltılar

Westerwelle'nin söylediklerini daha büyük bir resmin parçası olarak görmek gerekir. Daha yakın bir bakışla, Alman merkez sağ politik elitlerinin daha güçlü ve politik olarak daha önemli bir Türkiye görme konusunda belli belirsiz bir yaklaşım değişikliğini ortaya koymaktadır. Hem piyasa eğilimli Liberallerde, hem de Hristiyan Demokratlarda şu anki yaklaşımlarla ilgili huzursuzluk çok açıktır. Şansölye Angela Merkel'in Türk mevkidaşı ile 2010 Mart'ında Ankara'da verdiği basın toplantısında şu söylediği önemli bir işaret olabilir: "Şu an anlıyorum ki, Ayrıcalıklı Ortaklık çok cazip bir yaklaşım değil." Yine de, Hristiyan Demokrat dış politika çevrelerinden gelen sinyaller bu izlenimi teyid etmektedir. Hristiyan Demokrat Parti'nin Alman Paramentosu'nda dış ilişkiler sözcüsü olan Philipp Missfelder, 2011 Eylül'ünde

verdiği bir mülakatta, “Birçok Türk politikacı kişisel olarak bana ayrıcalıklı ortaklık fikrini kabul etmedikleri belirtmiştir. Bana göre bir düşünme sürecine ihtiyacımız var. Bu süreçte, Türkiye’ye ayrıcalıklı ortaklıktan öte ne önerebiliriz bunu tartışmalıyız. Bu Türkiye’yi ortak bir ülke olarak kaybetmemek adına önemlidir” demiştir.

Elmar Brok, Parlamento Dış İlişkiler Komitesi Üyesi

İki ay sonra, 2011 Kasım’ında, CDU politikacısı, Avrupa Halkları Partisi’nin Avrupa Parlamentosu’ndaki üyesi ve Parlamento’nun dış ilişkiler komitesi üyesi, Elmar Brok, düşünme sürecinin muhtemel yönüne dikkat çekti. Euractiv örgütü’nün Almanca web sayfasında yayınlanan AB-

Türkiye ilişkileri ile ilgili detaylı makalesinde Brok, “Ayrıcalıklı Ortaklık” kavramını, tam üyeliğe alternatiflerle ilgili pasajlarda dahi, tamamiyle gözardı ediyor. Onun tahminine göre, ne AB ne de Türkiye kısa bir gelecekte katılım koşullarını karşılayabilecekler ve “orta vadeli amaçlar”ın gereği olan müzakereleri

gerçekleştirebilecekler. Brok’a göre, bu müzakereler, şu an 27 AB ülkesini İzlanda, Liechtenstein ve Norveç ile birleştiren ve iç pazarı kapsayan Avrupa Ekonomik Bölgesi (AEB)’ne Türkiye’nin üyeliği üzerine yoğunlaşmalıdır. Brok şunu yazıyor: “Bu, örneğin, *acquis communautaire*’in yüzde 60-70 oranında adaptasyonu, ortak pazara ve Schengen sistemine tam üyelik olabilir. Belli bir sürede bu ‘Norveç Sistemi’ne ulaşırsa, çok kazançlı oluruz. Bu ayrımcılık değildir ve ortak pazardan, güvenlik politikalarına kadar bir kapsama sahip olabilir. Böylece, sakince ve hayal kırıklığına yol açmadan gelecek gelişmeler izlenebilir.

Brok önerisini Türkiye’de son zamanlardaki gelişmelerin eleştirel bir değerlendirmesinin ışığında yapmaktadır. Ankara’ya “Neo-Osmanlı Eğilimleri”nden dolayı şüphe ile bakmakta ve uyarmakta: “Son izlenim, Türkiye’nin AB’siz bir bölge gücü olduğu yönündedir.”

Bu tip adımlar vatandaşlar için hızlı olumlu etkilere yol açar ve onlara Avrupa perspektifinin faydalarını gösterir. Bu gerçekçi strateji ile eğer her iki tarafta olumlu anlamda yol alırsa son adımda, tıpkı İsveç, Finlandiya ve Avusturya ile olduğu gibi, başarıyla atılabilir.”

Brok önerisini Türkiye’de son zamanlardaki gelişmelerin eleştirel bir değerlendirmesinin ışığında yapmaktadır. Ankara’ya “Neo-Osmanlı Eğilimleri”nden dolayı şüphe ile bakmakta ve uyarmakta: “Son izlenim, Türkiye’nin AB’siz bir bölge gücü olduğu yönündedir.” Gördüğü kanıtlar reformların yavaşlığı, yargı bağımsızlığının azalması ve yerel ve bölgesel yönetimlerin yetersiz kapasiteleri olarak sıralanabilir. Aynı zamanda, Brok, dini, kültürü Türkiye’nin AB’ye girmesine bir karşı argüman olarak koyan parti arkadaşlarının tersine, AB’ye girmekte bir engel olarak görmemektedir.

Düşük Düzeyli Ama Önemli

İlk bakışta, Brok’un makalesindeki fikirsel yön değiştirme, Türkiye’yi AB karar verme mekanizmasının dışında tutan “Ayrıcalık Ortaklığı” anımsatıyor olabilir. Yine de, konunun Hristiyan Demokratlar tarafından ele alınış biçiminden farklılığı, AB-Türkiye ilişkilerinin hatta Türkiye’nin AB üyeliği olasılığının devam etmesindedir.

Politikacıların demeçlerindeki analizlerin fazlasıyla abartıldığı söylenerek, bunlara itiraz edilebilir. Aslında, Türkiye konusunda farklı düşünen Alman Hristiyan Demokratlar hep olmuştur. Şu an bunlardan en önemlisi, Alman Parlamentosu’ndaki dış ilişkiler komitesi başkanı olan ve “Her iki taraf için daha iyisi- Türkiye AB’ye aittir” kitabının da yazarı olan Ruprecht Polenz’dır. Polenz, düşüncesinin partide azınlık kaldığını ama yalnız olmadığını belirtiyor ve diğer önemli Hristiyan Demokrat olan eski Savunma Bakanı Volker Rühle, eski Alman Parlamentosu Başkanı Rita Süßmuth veya eski Saksonya bakan-başkanı Kurt Biedenkopf’a referans veriyor. Yine de tüm politikacıların ortak bir özellikleri var: Kariyerlerin tepe noktaları geride kaldı ve şu an partilerinin strateji merkezlerinden çok uzaktalar. Polenz, 2013’deki genel seçimlerinde aday olmayacağını şimdiden açıkladı.

Bunun zıttı olarak, Elmar Brok partisinin dış politika uzmanlarından birisi olmasının yanısıra, Hristiyan Demokratların Dış Politika, Avrupa ve Güvenlik Politikaları üzerine çalışan Federal Uzman Komitesi’nin Başkanı olarak bu politik alanlarda partisinin

Hristiyan Demokrat Parti’nin Alman Parlamentosu’nda dış ilişkiler sözcüsü olan Philipp Missfelder, 2011 Eylül’ünde verdiği bir mülakatta “Birçok Türk politikacı kişisel olarak bana ayrıcalıklı ortaklık fikrini kabul etmedikleri belirtmiştir. Bana göre bir düşünme sürecine ihtiyacımız var. Bu süreçte, Türkiye’ye ayrıcalıklı ortaklıktan öte ne önerebiliriz bunu tartışmalıyız. Bu Türkiye’yi ortak bir ülke olarak kaybetmemek adına önemlidir” demiştir.

amaçlarını şekillendirmekle de görevlidir. Partisinin Avrupa sesi olarak medyada sıklıkla yer bulmaktadır.

Ayrıcalıklı Ortaklık ve İç Politikalar

Angela Merkel Şubat 2004'de muhalefet lideri olarak Ankara'ya geldiğinde, Türkiye Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan ayrıcalıklı ortaklık fikrini, ülkesinin adaylıktan üçüncü devlet statüsüne düşüreceğini düşündüğü için red ettiğini açıkladı.

Hakim düşünce yapısına karşı bir diğer karşı çıkış şu şekilde ortaya atılabilir: Hristiyan Demokratların “Ayrıcalıklı Ortaklık” kavramı her zaman parti içi ve iç politika baskılarına karşı kullanılan bir alet olmuştur. Bu baskılar devam etmektedir. Aslında, bu kavramın tarihi hatırlandığında, iç politikadaki amacı açıktır. Kavram, ilk kez 2004'de, resmi AB-Türkiye müzakereleri ortaya çıktığında, Sosyal Demokrat Şansölye Gerhard Schröder'in Türkiye'nin AB üyeliğini desteklemesine alternatif olsun diye muhalefetteki Hristiyan Demokratlar tarafından ortaya atıldı. Kavramın ilk çerçevesini, önce eski

Alman Parlemtosu AB ilişkileri Komitesi Başkanı Matthias Wissmann ve eski Dış İlişkiler Komitesi üyesi, sonra Almanya Ekonomi Bakanı ve ardından da Savunma Bakanı olan Karl-Theodor zu Guttenberg şekillendirdi. Bu çerevenin içinde Türkiye'yi ortak pazara güçlü bir şekilde varolan engelleri kaldırarak entegre etmek ve AB Ortak Dış ve Güvenlik Politikası'nın içine Türkiye'yi de sokarak sıkı ve kurumsal bir koordinasyonu sağlamak vardı.

Alman Hristiyan Demokratlar, Türkiye'ye olan yaklaşımlarının kendilerini bir yere taşıyamayacağını hızlı bir şekilde tecrübe ettiler. Angela Merkel Şubat 2004'de muhalefet lideri olarak Ankara'ya geldiğinde, Türkiye Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan ayrıcalıklı ortaklık fikrini, ülkesinin adaylıktan üçüncü devlet statüsüne düşüreceğini düşündüğü için red ettiğini açıkladı. Hristiyan Demokrat Parti ile bağlantılı Konrad

Adenauer Vakfı'nın 2006 yılı başında yayınladığı bir çalışma belgesinde, Ulusal ve AB seviyesindeki siyasal elitin, Türkiye için kullanılan “Ayrıcalıklı Ortaklık” terimini, bu ülkeyi sert bir şekilde red ettiği için kullanmaması gerektiği öneriliyordu.

Avrupa'nın muhafazakârları arasında dahi bu yaklaşımın başarısı çok sınırlı kaldı. Ağustos 2005'te- kendisini Şansölyelik koltuğuna oturtacak seçimlerden birkaç hafta önce- Angela Merkel, CSU lideri Edmund Stoiber ile birlikte kavramın desteğini almak

Angela Merkel, Almanya Başbakanı

için Avrupa'daki konservatif devlet başkanlarına bir mektup yazdı. Sonuç olarak, ikisi de Avrupa merkez sağ politikacıların arasında ortak bir pozisyonu oluşturamadılar. Fransa örneğinde, kavram başarılı bir ihraç ürün olma başarısını gösterdi: 2005 Ocak ayında, CDU ve Galluist UMP ortak bir deklarasyon imzalayarak, Türkiye'nin üye olması durumunda AB'nin Avrupalılık kapasitesini kaybedeceğini belirtip, uyardılar. "Ayrıcalıklı Ortaklık", Viyana'da merkez sağ parti olan Avusturya Halk Partisi (ÖVP) tarafından da benimsendi.

Ayrıcalıklı Ortaklık ve Parti İçi Farklılıklar

"Ayrıcalıklı Ortaklık" AB-Türkiye ilişkileri seviyesinde bir ölü doğum olduğunu hızlıca kanıtlaya da, Hristiyan Demokratlar ilerleyen yıllarda bu fikri gündemde tuttular. Terim, Hristiyan Demokrat Birliği (CDU) ve Bavyeralı kardeş partisi, Hristiyan Sosyal Birliğin (CSU) parti

AB Parlamentosu

programlarında yer buldu. 2007 temel parti programında, CDU şunu belirtti: "Her durumda, AB'ne tam üyelik tek cevap olamaz. Katılım kriterinin yerine getirilmesi yeni üyelerin kabulü için gereksede, AB'nin hazmetme kapasiteside önemlidir. İnancımız odur ki, AB ve Türkiye'nin ayrıcalıklı ortaklığı en iyi çözümdür." CSU'nun 2007'deki temel programında, Türkiye'nin AB üyeliğine karşı çıkış, kültürel perspektiften ele alınmıştır: "Hristiyan Sosyal Birlik, açık AB sınırlarını savunur. Bunun yanı sıra, bizim için Avrupa'nın sınırları ortak tarih ve kültürel zeminin olmadığı yerde biter." Her iki parti de, 2009 Avrupa Parlamentosu seçimleri için hazırladıkları manifestolarda "Ayrıcalıklı Ortaklık" kavramını kullandılar. Kasım 2011'de, Leipzig'deki son genel CDU parti toplantısında bu kavramın önemi tekrar vurgulandı ve partinin AB politikaları ile ilgili kararlarından biri olarak ilan edildi.

“Ayrıcalık Ortaklık” AB-Türkiye ilişkileri seviyesinde bir ölü doğum olduğunu hızlıca kanıtlaya da, Hristiyan Demokratlar ilerleyen yıllarda bu fikri gündemde tuttular. Terim, Hristiyan Demokrat Birliği (CDU) ve Bavyeralı kardeş partisi, Hristiyan Sosyal Birliğin (CSU) parti programlarında yer buldu.

Uluslararası zeminde verimsiz, hatta zarar verici olmasına rağmen, kavram iç siyasette fayda getirdi. Hristiyan Demokrat Parti içindeki farklılıklar ve zıtlıklar arasında köprü vazifesi görmesi için kavram bir entegrasyon formülü olarak kullanıldı. Alman Hristiyan Demokratlar, kavramı, merkez ve merkezin sağından olan Katolik ve Protestanları, kilise bağlantılı çiftçi ve işçileri, piyasa liberallerini, muhafazakârları ve hatta milliyetçileri II. Dünya Savaşı sonrasında tekrar biraraya getirerek, kapsayıcı bir şekilde kullandılar. Avrupa’daki diğer merkez ve merkez sağ oluşumlarıyla kıyaslandığında, Alman Hristiyan Demokratlar, merkezden aşırı sağa uzanan geniş bir

seçmen ve aktivist gruba sahip olduklarını gösterdiler. Ulusal anlamda, Hristiyan Demokratlar’ın politik güç hakları kendisini kanıtlayamadı. Fransa’da Ulusal Cephe, Avusturya’da Jörg Haider’in Avusturya Özgür Partisi ya da Hollanda’da Geerd Wilders’in Özgürlük Partisi’nin başarısı gibi bir başarı Alman populist sağcılarında, bölgesel seviye haricinde, gerçekleşmedi.

Entegrasyon kapasitesinin ön koşulu, küreselleşme fırsatlarına açık olan piyasa liberalleri ile göç ile şekillenecek sosyal ve kültürel çeşitliliğe karşı şüpheli olan ve ulus-devleti ve geleneksel milli kimliği küreselleşmenin tehditlerine karşı kalkan olarak görenlerin ihtiyaçlarını uzlaştırmaktır. Bununla birlikte, ortadan kalkması gereken bir diğer parti içi farklılıkta, AB’nin yumuşak gücünü komşu devletlerle olan ilişkilerde kullanarak Avrupa’nın enerji kaynaklarını garanti altına alarak, İç Asya, Ortadoğu ve Kuzey Afrika gibi önemli bölgelerde bu gücü etkili ve güvenilir bir şekilde kullanmak isteyen politik elitlerle, konservatif Hristiyan geçmişinden gelen ve İslam’ı sınırlı bir çerçeveden ülkelerinin Hristiyan karakterine bir tehdit olarak görenler arasındadır.

“Ayrıcalıklı Ortaklık”, parti içi çatışmaları en azından sakinleştirmek için ortaya atılan bir formüldü. Kavram, parti’nin seçmenleri ve alt seviyedekileri arasındaki daha milliyetçi ve Hristiyan gelenekçiler içinde bir sinyaldi. Aynı zamanda, kavram, partinin politik elitlerinin AB’ye yaklaşan Türkiye’ye yönelik bağlayıcı uluslararası politikaların olması gerektiğine olan inançlarının duyulmasını sağladı. “Ayrıcalıklı

Ortaklık”, seçimlerde parti içi uyumu ve mobilizasyonu güvence altına almak için kullanılan sembolik politika olmuştur.

Parti içi söylem uzlaşması, Alman koalisyon hükümetlerinde zaman içinde test edilecek görev dağılımı sürecinde ayakta kalabilir. Hristiyan Demokratlar sürekli bir şekilde daha büyük parti olmalarından beri, Şansölye Ofisi’ne hükmetmektedirler. Öte yandan, daha küçük parti olan Liberaller ve büyük koalisyon zamanlarında Sosyal Demokratlar Dışişleri Bakanlığını aldılar. Bu durum, “Ayrıcalıklı Ortaklığın” sadece Hristiyan Demokratlar’ın parti pozisyonunda kalıp, Federal Hükümet seviyesine taşınmamasını ve Angela Merkel’in kavramı AB seviyesinde dayatamamasını getirmiştir.

Entegrasyon kapasitesinin ön koşulu, küreselleşme fırsatlarına açık olan piyasa liberalleri ile göç ile şekillenecek sosyal ve kültürel çeşitliliğe karşı şüpheli olan ve ulus-devleti ve geleneksel milli kimliği küreselleşmenin tehditlerine karşı kalkan olarak görenlerin ihtiyaçlarını uzlaştırmaktır.

Bu nedenle, 2009’daki koalisyon anlaşmalarında, CDU, CSU ve liberal FDP uzlaşmacı bir formül kullanarak, AB-Türkiye müzakerelerinin devam edeceğini vurgulamışlardır: “2005’de başlayan katılım müzakereleri ucu açık bir süreçtir, doğası gereği otomatik değildir ve önceden bir sonuç garanti edilemez. Eğer AB yeni bir üyeyi hazmedecek kapasitede olmazsa ya da Türkiye üyelik şartlarını karşılayamaz ise, Türkiye, ileride AB ile ayrıcalıklı ilişkisini geliştirebilecek bir pozisyonda, Avrupa kurumlarına yakın halde tutulmalıdır.”

Yakında, Hristiyan Demokratlar, süregelen yaklaşımlarına devam edip etmeyeceklerine karar vermek isteyeceklerdir. Almanya’nın gelecek seçimleri 2013 sonbaharında olacak ve ekonomik kriz, Avrupa ajandasını domine edecek olsa bile, Hristiyan Demokratlar AB-Türkiye meselesini göz ardı edemeyeceklerdir. İşler böyle gitmeye devam ettikçe, aynı formül geçmişte olduğu gibi işe yaramayacaktır.

Bir Kavramın Sayılı Günleri

Hristiyan Demokratların, çok konservatif olan seçmen ve aktivistlerinin başarılı entegrasyonu için ödemek zorunda oldukları bedel açıktır: “Ayrıcalıklı Ortaklık” bir savunma taktiği idi. Kendilerine “Avrupa’nın Alman Partisi” diyen Hristiyan Demokratlar, temel parti programlarında kendilerini, Türk partnerlerine herhangi bir pozitif vizyon sunmadan ve onlarla görüşmeden, politik önemi artan bir alanda, marjinalize etme riskine girmiş oldular. Görünen o ki, Hristiyan Demokrat dış politika elitleri bu sonuca

varmışlar. Sorulması gereken soru, yerel güç kavgalarında, kendileri gibi düşünmeyenleri nasıl ikna edecekleridir.

Yakında, Hristiyan Demokratlar, süregelen yaklaşımlarına devam edip etmeyeceklerine karar vermek isteyeceklerdir. Almanya'nın gelecek seçimleri 2013 sonbaharında olacak ve ekonomik kriz, Avrupa ajandasını domine edecek olsa bile, Hristiyan Demokratlar AB-Türkiye meselesini gözardı edemeyeceklerdir. İşler böyle gitmeye devam ettikçe, aynı formül geçmişte olduğu gibi işe yarayamayacaktır.

Tercüme: Baran Hanağası